

Sygn. akt III K 45/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 października 2020 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy III Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Dziergawka (spr.)

Sędzia SO Tomasz Pietrzak

Barbara Rydwelska

Grzegorz Rowiński

Protokolant: prot. sąd. Maciej Ochocki

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu Wojciecha Gajdamowicza

po rozpoznaniu w dniach: 17 czerwca 2020 roku, 23 czerwca 2020 roku, 02 września 2020 roku i 29 września 2020 roku

sprawy:

P. D., s. W. i K., urodzonego
(...)w I.,

oskarżonego o to, że

w dniu 15 marca 2018 r. w I., przewidując możliwość i godząc się na spowodowanie u B. Z. (1) ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, co najmniej jeden raz uderzył B. Z. (1) w głowę, powodując obrażenia ciała tj. uraz czaszkowo-mózgowy w postaci krwawienia podtwardówkowego oraz wtórnych wylewów krwawych w obrębie pnia mózgu, w następstwie których B. Z. (1) zmarła

tj. o czyn z art. 156 § 3 k.k.

o r z e k a :

1. oskarżonego **P. D.** uznaje za winnego tego, że przewidując i godząc się na spowodowanie u B. Z. (1) ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w dniu 15 marca 2018 roku w I., w mieszkaniu przy ul. (...), uderzył ją trzykrotnie ręką w głowę, działając ze średnią siłą, powodując uraz czaszkowo-mózgowy w postaci krwawienia podtwardówkowego oraz wtórnych wylewów krwawych w obrębie pnia mózgu, co stanowiło chorobę realnie zagrażającą życiu, w następstwie czego B. Z. (1) zmarła, co oskarżony powinien i mógł przewidzieć, to jest przestępstwa z art. 156 § 3 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierza oskarżonemu karę 8 (ośmiu) lat pozbawienia wolności

2. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego od dnia 13 grudnia 2019 roku godz. 09:30

3. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych obciążając nimi w całości Skarb Państwa, w tym na podstawie art. 17 ust.1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. 1983r. Nr 49 poz. 223 z późn. zm.) zwalnia go od obowiązku uiszczenia opłaty.

SSO Anna Dziergawka SSO Tomasz Pietrzak

Barbara Michałowicz Grzegorz Rowiński Barbara Rydwelska

UZASADNIENIE			
Formularz UK 1	Sygnatura akt	45/20	
<p>Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.</p>			
1. USTALENIE FAKTÓW			
1.1. Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie	

		przypisano)	
1.	P. D.	przewidując i godząc się na spowodowanie u B. Z. (1) ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w dniu (...)roku w I., w mieszkaniu przy ul. (...), uderzył ją trzykrotnie ręką w głowę, działając ze średnią siłą, powodując uraz czaszkowo-mózgowy w postaci krwawienia podtwardówkowego oraz wtórnych wylewów krwawych w obrębie pnia mózgu, co stanowiło chorobę realnie zagrażającą życiu, w następstwie czego B. Z. (1)zmarła, co oskarżony powinien i mógł przewidzieć, to jest przestępstwo z art. 156 § 3 k.k.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
1. Oskarżony P. D. po opuszczeniu zakładu karnego, co nastąpiło w (...)roku, zamieszkał razem ze swoją babcią B. Z. (1)w I. w mieszkaniu przy ul. (...) i opiekował się nią. W tym czasie nie miał gdzie zamieszkać i babcia przyjęła go do siebie.	Zeznania świadków: - A. D. - K. D. - M. B. - dane o karalności	k. 405v-409v, 66v k. 462v-463v, 67 k. 484v-486, 108v-109 k. 472-473	
2. Oskarżony P. D. w dniu (...)roku w I., w mieszkaniu przy ul. (...), uderzył B. Z. (1) trzykrotnie ręką w głowę, działając ze średnią siłą	- opinie sądowo – lekarskie - protokół oględzin mieszkania B. Z. (1) oraz jej zwłok	k. 79-82, 460v-462 k. 3-19 k. 54-59 k. 438-439	

<p>3. W wyniku zadanych przez oskarżonego uderzeń pokrzywdzona doznała urazu czaszkowo-mózgowego w postaci krwawienia podtwardówkowego oraz wtórnych wylewów krwawych w obrębie pnia mózgu, co stanowiło chorobę realnie zagrażającą życiu. W następstwie powyższego B. Z. (1)w (...)roku zmarła, zaś oskarżony powinien i mógł przewidzieć jej śmierć</p>	<p>wraz z dokumentacją fotograficzną</p> <ul style="list-style-type: none"> - protokół z sekcji zwłok wraz z dokumentacją fotograficzną - dokumentacja medyczna B. Z. (1) - zeznania A. D. 	<p>k. 405v-409v, 66v</p>	
<p>4. Oskarżony ma nieprawidłową osobowość oraz uzależnienie mieszane, nie jest jednak chory psychicznie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opinie biegłych psychiatrów - wywiad środowiskowy 	<p>k. 257-259, 421v-423</p> <p>k. 250-253</p>	
<p>1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Oskarżony</p>	<p>Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)</p>	
	<p>-----</p>	<p>-----</p>	
<p>Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione</p>	<p>Dowód</p>	<p>Numer karty</p>	
<p>-----</p>	<p>-----</p>	<p>-----</p>	
<p>2. OCENA DOWODÓW</p>			

2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.	zeznania świadków: - A. D. - K. D. - M. B. - dane o karalności	Zeznania świadków są racjonalne, logiczne, wzajemnie ze sobą korelujące i uzupełniające się. Nie było dowodów przeciwnych, zaś zeznania nie były kwestionowane także przez oskarżonego. Brak zastrzeżeń odnośnie danych o karalności	
2-3	- opinie sądowo – lekarskie	Dano im wiarę. Zostały sporządzono fachowo w oparciu całokształt materiału dowodowego. Przedstawiono wnioski logicznie, konkretnie, rzetelnie, wyczerpująco. Nie stwierdzono błędów w zakresie logicznego czy obiektywnego rozumowania. Uwzględniono dodatkowo dokumentację medyczną uzyskaną w postępowaniu sądowym, jak również biegła udzieliła kompleksowej odpowiedzi na pytania stron zadawane w trakcie rozprawy sądowej. Z opinii wynika, że przyczyną zgonu były następstwa urazu czaszkowo-mózgowego w postaci krwawienia podtwardówkowego oraz wtórnych wylewów krwawych w obrębie	

		<p>mózgu. Przedmiotowy uraz powstał w wyniku czynnego działania osób trzecich, przy użyciu narzędzia tępego lub tępokrawędzistego</p> <p>np. w postaci ręki lub pięści. Według biegłej zadano co najmniej trzy ciosy, zaś użyta siła była co najmniej średnia. Wskazano, że krwiak pokrzywdzonej powstał na pewno w wyniku urazu, a nie samoistnych schorzeń lub 1 – razowego upadku.</p> <p>Mając na uwadze obiektywne dane medyczne, materiał dowodowy i wnioski z opinii sąd przyjął, że oskarżony zadał trzy uderzenia ręką w głowę pokrzywdzonej, działając ze średnią siłą.</p>	
2-3	<p>- protokół oględzin mieszkania B. Z. (1) oraz jej zwłok wraz z dokumentacją fotograficzną</p> <p>- protokół z sekcji zwłok wraz z dokumentacją fotograficzną</p>	<p>Brak zastrzeżeń co do sposobu przeprowadzenia oględzin i sekcji zwłok oraz danych z nich wynikających. Stwierdzono u pokrzywdzonej liczne obrażenia ciała, w tym uraz czaszko- mózgowy, który był przyczyną jej śmierci.</p>	
2-3	<p>- dokumentacja medyczna B. Z. (1)</p>	<p>Brak zastrzeżeń co do sposobu uzyskania dokumentacji i danych z niej wynikających.</p>	
2-3	<p>- zeznania A. D.</p>	<p>Zeznania świadka są logiczne, spójne, wiarygodne, znajdują poparcie w pozostałym materiale dowodowym,</p>	

		<p>który sąd uznał za wiarygodny. Potwierdzają one sprawstwo oskarżonego, albowiem świadek powołuje się na jego słowa, że „z (...) babcią, bo go w. (...)Świadek wskazała także na negatywne zachowanie oskarżonego wobec pokrzywdzonej, która się go w późniejszym czasie obawiała i szukała pomocy u rodziny.</p>	
4	- opinie biegłych psychiatrów	Opinie uznano za logiczne, pełne, jasne, wydane przez fachowych biegłych. Nie były one kwestionowane przez strony. Opinie odpowiadają na wszystkie zagadnienia wynikające z postanowienia o jej dopuszczeniu, jak również odpowiadają na pytania stron zadane w trakcie rozprawy sądowej.	
4	- wywiad środowiskowy	Brak zastrzeżeń, kwestionariusz sporządzony przez uprawnione osoby, nie kwestionowany przez strony.	
	Dane o karalności (k. 472-473)	Brak zastrzeżeń	
	Odpisy wyroków (k. 151-152)	Brak zastrzeżeń	
	Opinia o skazanym (k. 301)	Brak zastrzeżeń, sporządzona przez uprawnione osoby, nie była kwestionowana przez strony.	

<p>2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
<p>Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>	
<p>2-3</p>	<p>Częściowe wyjaśnienia oskarżonego (k. 404v-405, 201v, 208)</p>	<p>Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom P. D. w zakresie, gdzie oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Na rozprawie sądowej wskazał on, że nie będzie odpowiadał na pytanie, czy przyznaje się. Wcześniej oskarżony wyjaśnił, że „jest mu przykro za to co się stało, że nie chciał tego zrobić i chciałby przeprosić swoją rodzinę, ale czasu nie cofnie”. Według zeznań świadka A. D. oskarżony miał jej powiedzieć, że „z. (...) babcię, bo go w. (...)”. Słowa oskarżonego świadczą zatem o jego sprawstwie.</p>	
<p>2-3</p>	<p>Zeznania świadków: - Z. K. (k. 409v-410, 98v-99) - A. M. (k. 70v, 486v)</p>	<p>Świadkowie nie dysponowali istotnymi danymi dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy.</p>	
<p>3. PODSTAWA PRAWNA WYROKU</p>			
	<p>Punkt rozstrzygnięcia</p>	<p>Oskarżony</p>	

	z wyroku		
	3.1.Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem	1.	P. D.
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
Oskarżony przewidując i godząc się na spowodowanie u B. Z. (1) ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w dniu (...)roku w I., w mieszkaniu przy ul. (...), uderzył ją trzykrotnie ręką w głowę, działając ze średnią siłą, powodując uraz czaszkowo-mózgowy w postaci krwawienia podtwardówkowego oraz wtórnych wylewów krwawych w obrębie pnia mózgu, co stanowiło chorobę realnie zagrażającą życiu, w następstwie czego B. Z. (1)zmarła, co oskarżony powinien i mógł przewidzieć. Wyczerpał on swoim zachowaniem znamiona przestępstwa z art. 156 § 3 k.k. Pokrzywdzona była osobą starszą (76 lat), chorą i bezbronną. Poza tym przyjęła oskarżonego do siebie i zgodziła się, aby z nią zamieszkał. W rozpatrywanej sprawie oskarżony godził się na skutek w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, a ponadto powinien i			

mógł przewidzieć śmierć pokrzywdzonej.

Powinność i możność przewidywania następstw działania sprawcy nie może być oceniona w oderwaniu od konkretnej sytuacji, lecz z uwzględnieniem prawdopodobieństwa nastąpienia skutków w wyniku konkretnego zachowania się sprawcy, licząc się z jego życiowym doświadczeniem.

Prawdopodobieństwo natomiast należy oceniać jako coś więcej niż abstrakcyjną tylko możliwość. Sprawcę można obciążyć powinnością i możliwością przewidywania tylko normalnych, typowych następstw, uwzględniając osobowość sprawcy, jego wiek, doświadczenie życiowe, wykształcenie i poziom intelektualny. Wypada przypomnieć, że problematyka związku przyczynowego należy do jednego z trudniejszych problemów w prawie karnym. Na płaszczyźnie różnych rozwiązań tej kwestii praktyka, jeszcze na tle obowiązywania poprzednich kodyfikacji karnych, za najwłaściwszą uznała teorię ekwiwalencji zwaną także teorią równowartości. Według tej teorii, za przyczynę następstwa uważać należy każdy warunek, którego hipotetyczna eliminacja prowadzi do odpadnięcia danego następstwa w

jego konkretnej postaci. Sposób postępowania przy przyjęciu wymienionej teorii jest następujący: skoro zaistniał skutek o charakterze społecznie ujemnym, to należy cofnąć się do poprzedzających go ogniw i jeśli wśród tych ogniw znajduje się czyn człowieka to zachodzi związek przyczynowy. W tym ujęciu czyn sprawcy nie musi być wyłączną przyczyną skutku należącego do znamion przestępstwa, wystąpienie zatem innych jeszcze warunków nie wyłącza przyczynowości i to nawet gdy rola tych innych warunków była znaczna. Niewątpliwym walorem takiego rozwiązania jest - jak podkreślano w doktrynie (m.in. W. Wolter - Nauka o przestępstwie - PWN, Warszawa 1973, str. 70-71, J. Śliwowski - Prawo karne - Warszawa 1975, str. 87) - prostota, jasność i niezawodność, gdy chodzi o prawidłowe ustalenie więzi przyczynowej. Obawy, iż koncepcja taka wyznacza zbyt szerokie pole odpowiedzialności karnej w wystarczającym stopniu łagodzi i wręcz niweluje subiektywna przesłanka odpowiedzialności tzn. wina sprawcy. W rozpatrywanej sprawie przypisano oskarżonemu winę nieumyślną, gdzie nie wystarczy samo stwierdzenie, że sprawca

zachował się, według przeciętnych wzorców, nieostrożnie, konieczne jest nadto stwierdzenie, że był świadomy tego, że swoim zachowaniem może zrealizować znamiona czynu zabronionego i przewidywał taką możliwość (art. 9 § 2 k.k.). Zastrzec należy, że nie każde naruszenie reguł ostrożności pozwala na przypisanie sprawcy tego naruszenia popełnienia czynu zabronionego. Możliwość przypisania sprawcy skutków czynu obejmuje jedynie normalne, a nie wykraczające poza możliwość przewidywania, następstwa jego zachowania. I co równie ważne, następstwa te muszą pozostawać w związku z zawinionym naruszeniem tych reguł ostrożności, które w konkretnym układzie sytuacyjnym wywołało stan niebezpieczeństwa dla określonego dobra prawnego.

O istnieniu związku przyczynowego, w rozpatrywanej sprawie, świadczy przede wszystkim fakt, że oskarżony zaniedbał powinności przewidywania takich skutków zadanych uderzeń ręką w twarz ze średnią siłą, wobec osoby starszej i chorej, choć przewidzenie ich leżało w granicach jego

możliwości. Oskarżony posiada dostateczne doświadczenie, by mieć świadomość skutków zamachu na życie i zdrowie człowieka.

Stworzone przez P. D. niebezpieczeństwo spowodowania przebiegu przyczynowego prowadzącego do śmierci pokrzywdzonej B. Z. (1), związane z naruszeniem wymaganych reguł postępowania, w istocie urzeczywistniło się w następstwie śmiertelnym, przed którego wystąpieniem miało chronić właśnie zachowanie się zgodne z naruszoną regułą ostrożności (związek normatywny między podjęciem przez oskarżonego zadania uderzeń ręką w głowę pokrzywdzonej ze średnią siłą a wystąpieniem następstwa w postaci śmierci).

	3.2.Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem	----	-----
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			

	3.3.Warunkowe umorzenie		

	postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach warunkowego umorzenia postępowania			

	3.4.Umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach umorzenia postępowania			

	3.5.Uniewinnienie		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach uniewinnienia			
-----			
4. KARY, ŚRODKI KARNE, PRZEPADEK, ŚRODKI KOMPENSACYJNE I ŚRODKI ZWIĄZANE Z PODDANIEM SPRAWCY PRÓBIE			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
P. D.			Na podstawie art. 156 § 3 k.k. skazano oskarżonego

na karę 8 lat pozbawienia wolności.

Przy wymiarze kary są miał na uwadze:

- szczególnie wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, albowiem działanie oskarżonego bezpośrednio godziło w najwyższą wartość jaką jest życie ludzkie. Rozmiar szkody i ujemne następstwa czynu są nieodwracalne, albowiem w wyniku działania oskarżonego pokrzywdzona zmarła

- okoliczności popełnienia czynu, gdzie czyn oskarżonego w postaci przemocy fizycznej dotyczył osoby starszej, chorej, bezbronnej, która była jego babcią i dała oskarżonemu dach nad głową oraz przyjęła go do siebie

- wcześniejszą karalność oskarżonego

- uzależnienie mieszane

- zamiar ewentualny

- użycie siły średniej

- zadanie trzech uderzeń ręką w głowę

- żal wyrażony przez oskarżonego

W ocenie Sądu kara orzeczona wobec oskarżonego jest adekwatna do stopnia jego zawinienia, uwzględnia stopień społecznej

szkodliwości czynu, którego się dopuścił. Wymierzenie kary pozbawienia wolności w wymiarze 8 lat spełni cele wychowawcze oraz osiągnie cele zapobiegawcze wobec niego.

Kara pozbawienia wolności w orzeczonym wymiarze powinna mieć wpływ na ugruntowanie prawidłowych ocen odnośnie skutków złamania prawa jak i utwierdzenie w przekonaniu, że w walce z przestępczością zwycięża praworządność, a sprawca przestępstwa będzie sprawiedliwie ukarany.

Tak ukształtowana kara jest wyważona, stanowi sprawiedliwą odpłatą za popełnione przez oskarżonego przestępstwo, na której wymiar miały także wpływ względy tzw. pozytywnej prewencji ogólnej. Dyrektywa ta, w przeciwieństwie do tzw. negatywnej prewencji ogólnej, pojmowanej wyłącznie jako odstraszanie społeczeństwa, jest ściśle związana z dyrektywą społecznej szkodliwości czynu oraz dyrektywą stopnia winy. Realizacja obydwu dyrektyw stanowi jeden z warunków skutecznego kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa albowiem

			tylko kara sprawiedliwa, a więc współmierna do stopnia społecznej szkodliwości konkretnego czynu, wymierzona w granicach winy sprawcy, może rodzić w społeczeństwie aprobatę dla wymierzanych przez sąd kary oraz zaufanie do instytucji wymiaru sprawiedliwości.
5. INNE ROZSTRZYGNĘCIA ZAWARTE W WYROKU			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
P. D.	2.	2.	Dokonano zaliczenia na poczet orzeczonej kary okresu tymczasowego aresztowania w sprawie
6. INNE ZAGADNIENIA			
W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wniosku o orzeczenie takiej instytucji przez			

stronę		
----		
7. KOSZTY PROCESU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
3.	<p>Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust.1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. 1983r. Nr 49 poz. 223 z późn. zm.) zwolniono oskarżonego od poniesienia kosztów sądowych, w tym od opłaty, mając na uwadze jego sytuację osobistą, rodzinną i majątkową, albowiem ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe. Oskarżony od 13 grudnia 2019 roku jest pozbawiony wolności w warunkach aresztu śledczego, nie jest zatrudniony, nie uzyskuje żadnego dochodu. Nie ma zatem możliwości uiszczenia tych należności.</p>	
8. PODPIS		